Piața Marii Adunări Naționale între vis și realitate

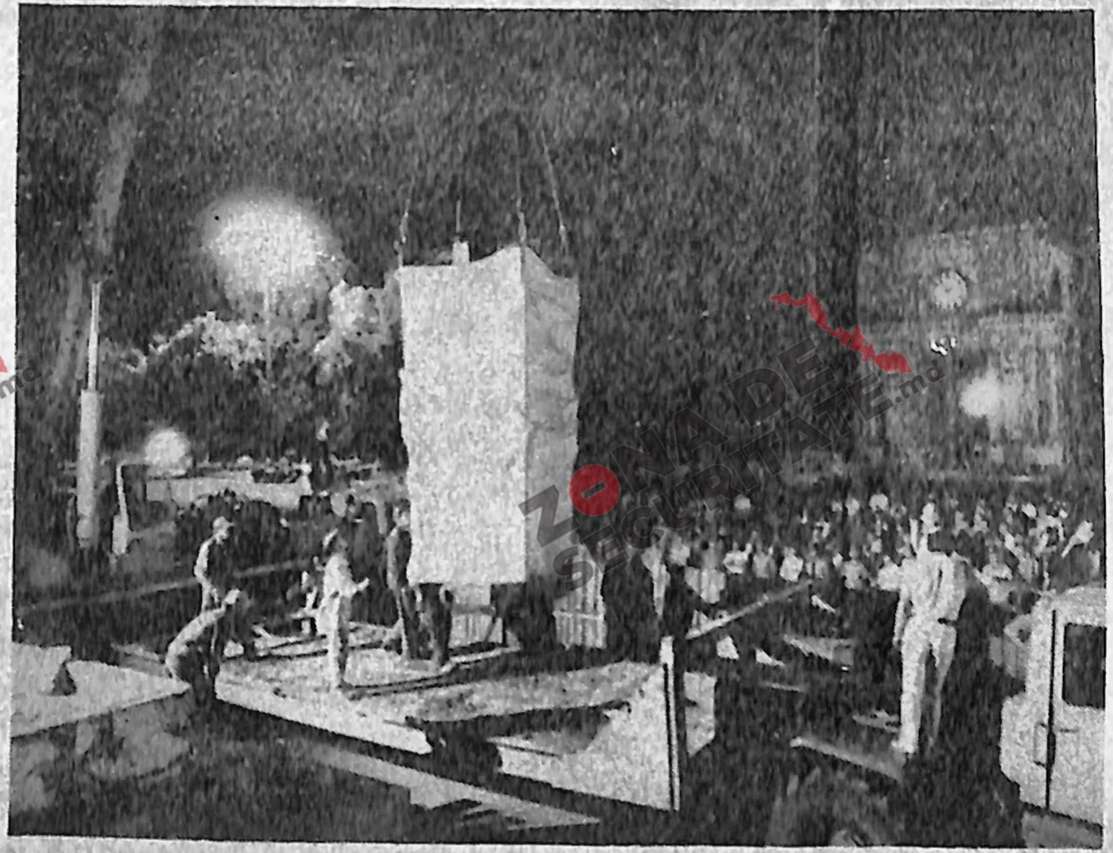
Ilici a părăsit Piața Marii Adunări Naționale. Să sperăm — fără întoarcere. Acum stă, pe un soclu mai josuț, în curtea E.R.E.N.-ului, cu mîna întinsă spre răsărit, arătînd vizitatorilor ieșirea. Pare modest și resemnat că nu mai domină Piața, chiar dacă nu și-a lăsat mîna în jos. Din cînd în cînd îl vizitează deputații din clubul «Obnovlenie» din Sovietul orășenesc Chișinău, membrii «Interfrontului» și îi cer sfaturi. Nu știu ce le răspunde Ilici, dar le arată mereu direcția spre răsărit. Asta o fi însemnînd, cum spunea un clasic, «vozvrașcenie na krughi svoia».

—

Ei bine, Lenin a eliberat locul pe care nu-l merita. Ce va fi în locul statuii și al tribunei, căci un coleg bun de gură zicea că acolo va fi construit un panteon în care vor fi înmormîntați clasicii în viață (după ce se vor trece în eternitate, firește) ai neamului și marile celebrități politice. Și cu Piața, în genere, ce va fi?

(continuare în pag. 2)

Fotografii: Boris BALAN

Piața Marii Adunări Naționale între vis și realitate

(urmare din pag. 1)

În locul tribunei nu va fi nimic deosebit, ne liniștește dl Vladimir Modîrcă, arhitect șef al capitalei. Vor fi scările spre Casa Guvernului. Cît privește Piața Marii Adunări Naționale și împrejurimile, adică inima capitalei, Consiliul municipal trebuia să prezinte Guvernului, pînă la 6 iulie, concepția restaurării Pieței Marii Adunări Naționale. În raza de acțiuni preconizate intră și Scuarul Catedralei, și Grădina Publică «Ștefan cel Mare». Parte din lucrările schițate în proiect au fost deja realizate (transferarea statuii lui Ștefan cel Mare la locul inițial conceput de autori, restabilirea soclului inițial etc.), parte urmează să fie înfăptuite.

Dintre cele ce se preconizează a fi realizate putem menționa următoarele.

În Grădina Publică «Ștefan cel Mare»: continuarea Aleii Clasicilor literaturii române, reconstruirea havuzului central.

În Piața Marii Adunări Naționale: construcția a două pasaje subterane cu intrări de pe str. Mitropolitului Bănulescu-Bodoni și de pe str. Pușkin, pasaje ce vor include centre comerciale și de prestări servicii. Pasajul de pe str. Pușkin va avea intrări în holul magazinului «Lumea copiilor» și în Casa Sindicatelor, întrucît trotuarul e îngust aici. Prin urmare, aceste clădiri vor fi reconstruite. Al treilea pasaj subteran va fi construit pe axa principală a Pieței și va lega Scuarul Catedralei cu Casa Guvernului, avînd, de asemenea, centre socialculturale. Cineva spunea că astfel se va face mai ușor apropierea dintre Stat și Biserică. Dacă e vorba numai de distanța în spațiu (nu și spirituală), am putea zice că odată cu construcția trecerii subterane Biserica și Guvernul s-au și contopit, devenind un tot întreg.

Guvernul a mai propus ca în locul statuii lui Lenin să fie amenajată o galerie a oamenilor iluștri, din busturile marilor personalități ale neamului.

În Scuarul Catedralei se prevede rezidirea Clopotniței (păstrînd havuzul existent), instaurarea unor statui de sfinți în fața Catedralei, reconstruirea Porților Sfinte (Arcului de Triumf) etc.

Cît vor costa toate aceste lucrări de proporții și de lungă durată? Devizul încă nu a fost făcut, dar conform calculelor prealabile și aproximative, cheltuielile vor oscila între 6 și 20 milioane ruble. O trecere subterană necesită cel puțin un milion, reconstrucția Clopotniței — un milion... restaurarea Catedralei — un milion...

Dacă concepția reconstruirii Pieței va fi acceptată de Guvern, la anul viitor aceasta va fi introdusă în planul de proiectare care, de fapt, a și început, zice-se.

De unde vor fi luați banii, ne întrebăm, unii entuziasmați, alții îngrijorați. Dl V. Modîrcă ne-a spus că lucrările vor fi finanțate din bugetul municipiului, dar întrucît suma va fi cam mare, va trebui să contribuie și Guvernul, doar Chișinăul, în ultimă instanță, e al nostru, al tuturor, al întregii republici...

Intențiile sînt bune și frumoase. Dar mă sfredelesc niște întrebări-îndoieli privind necesitatea acestor reconstrucții de ideea cărora sînt animați unii oameni sus-puși. Ne-a pus cineva sula în coaste să reconstruim în mod capital Piața Marii Adunări Naționale în următorii ani? Nu punem la îndoială oportunitatea strămutării statuii lui Lenin, dar în rest — altceva nu mai avem nimic de făcut? Chiar am rezolvat toate problemele? Populația capitalei nu mai poate trăi fără aceste treceri subterane? Fără clopotniță? Cînd în Chișinău circa o sută de mii de oameni nu au locuință, trăiesc în condiții mizerabile aciuindu-se prin bojdeuci, în gazdă, în cămine... Cu 20 milioane ruble s-ar putea construi vreo 2 mii de apartamente. S-ar putea întîmpla ca într-o bună zi cei o sută de mii de oameni fără locuință, ce plătesc tribut regimului comunist ce i-a condamnat la ani lungi de mizerie, să iasă în Piața Marii Adunări Naționale și să-și revendice drepturile la o viață mai omenească, să le ceară socoteală celor pe care i-au ales și în care și-au pus mari speranțe...

Și dacă vor fi reconstruite cele despre care am vorbit, pentru cine vor bate clopotele în Scuarul Catedralei și în Piața Marii Adunări Naționale, a sărbătoare?...

Ilie LUPAN

P. S. În urma calamităților care s-au abătut în ultimele zile asupra Republicii au rămas fără adăpost și fără avere sute de familii. Cui îi mai arde oare acum de reconstrucția Pieței Marii Adunări Naționale?!

I. L.

Fotografii: Boris BALAN